

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НОВОКИШИТСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Дружба, д. 100а, с. Новый Кишит,
Арский муниципальный район, 422034

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢА КИШЕТ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Дуслык урамы, 100а йорт, Яңа Кишет
авылы,
Арча муниципаль районы, 422034
Тел. (84366)55-4-42, факс (84366)55-4-42. E-mail: Nvk.Ars@tatar.ru

Карар

«22» ноябрь 2021 ел

№22

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында» Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге башкарма комитетының 2021 елның 16 июлендәге 10 номерлы карарына үзгәрешләр керту хакында

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге территориясе жирләрән саклауны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясына, Россия Федерациясе Жир кодексының 11,13 статьяларына, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән расланган "2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге жирлегеннән файдалану һәм аларны саклау" муниципаль программасына үзгәрешләр кертергә һәм аны кушымта нигезендә яңа редакциясендә бәян итәргә.

2. Өлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә.

3. Өлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Яңа Кишет авыл
жирлеге башлыгы

Э.Ф. Минзянова

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге җирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасы

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге җирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасының паспорты

Программаны эшләүчеләреннән	РФ Җир кодексы, "Россия Федерациясендә җирлеү идарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге
Программаны төп эшләүче	Яңа Кишет авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Яңа Кишет авыл җирлеге җирләрне саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча чараларны гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Яңа Кишет авыл җирлеге җирләрне саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны гамәлгә ашыру сурогы	2021-2023 еллар
Көтелгән нәтиҗәләр	Җирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, ярлыланган җирләрне торгызу, халыкның экологик иминлеген һәм тормыш сыйфатын күтөрү
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Җирләрне саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча җир хужалары һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Яңа Кишет авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Кирәк булганда, Программаны төгәлләштерү үткәрелә
Финанслау чыганаclarы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешмалар акчалары хисабына башкарыла. Программаны финанслау күләме муниципаль берәмлек

	бюджеты акчалары хисабына 10,0 меңсумтәшкилитә, шулисәптән: 2022 ел – 4,9 мең сум 2023 ел- 4,9 мең сум
Программаның үтөлешен контрольдә тотуны оештыру	Программаны гамәлгә ашыруны Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге Башкарма комитеты контрольдә тоту

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә төп проблемалар һәм агымдагы торышына тасвирлама

Җир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, анны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм җир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Җирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Җирнең хуҗасызлыгы якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, җирнең өске катламы – туфрак җимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

«2021 - 2023 елларга Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге җирләреннән файдалану һәм саклау» муниципаль программасы (алгатаба - Программа) икътисадны ныгыту максатыннан, җир ресурсларыннан нәтиҗәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дүрләтсәясәтәнгә гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган җирләрдән файдалану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Җир фондын төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык чылбырының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә, бер буынның дәрәжәсиз бозылу, урманмы ул, хайваннар дөньясымы, җир экосистемасының бөтенлеген бозылуга китерә.

Җирне рациональ файдаланмау, аңа хуҗасыз караш аның функцияләре бозылуга, табигый үзлекләре кимүгә китерә.

Җирләрен саклау җирдән нәтиҗәле файдаланганда гына уңышлы булырга мөмкин.

Яңа Кишет авыл җирлегенә тотрыклы социаль-икътисади үсеш һәм анда яшәүчеләрнең имин экологик яшәеше проблемалары бүгенге этапта җирләрен саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл җирлеге дәрәжәсендә җирләрен саклау һәм куллану буенча җирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мөнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге территориясендә рөхсәт ителгән төрле җир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле җирләр-авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр.

Җирлек территориясендәге көтүлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хуҗалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлекләргә, барлык кулланучыларны да исәпкә алсак, артык зыян килмәгән. Җирлектәге барлык көтүлекләрдә дә яшел үлән күп.

Гомүмән алганда, җирләренә экологик торышы яхшы, әмма рөхсәтсез

ясалган чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологикхәлнекатлауландыра.

2. Муниципаль программаның максатлары, бурычлары һәм гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләр дәнфайдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Яңа Кишет авыл жирлеге Башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклығы, хисаплылык һәм контрольлек, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максаты-жирләргә һәм туфракны пычратмау, юкка чыгармау, начарайтмау, бозмау һәм башка шундый тискәре йогынты ясамау, шулай ук жирләргә рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләргә яхшыртуны тәмин итү.

Куелган максатларга ирешү өчтәп үбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм кулану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәлеләген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу;

- жирләргә инвентаризацияләү.

Жирләргә инвентаризацияләү жирләргә начарайтмау, пычратмау, чүпләмәү, бозмау, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган жир кишәрлекләргә, жирләргә башка тасвирламаларының рәхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

Өлгә Программаны гамәлгә ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләргә әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләргә нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә:

1) торак пунктларны төзекләндерү;

2) жирләргә сыйфатын яхшырту;

3) жирләргә нәтижәле файдалану тәмин ителәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру срогы-2021-2023 еллар.

3. Программаны гамәлгә ашыру барышын контрольдә тотуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын гамәлдәге законнарда билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

4. Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисади нәтижәлеләген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләген бәяләү Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан ел саен хисап чорыннан соң килгән айның 1 мартына кадәр башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләгенә бәя Программаның Яңа Кишет авыл жирлегенең гомуми социаль-икътисади үсешенә керткән өлешен бәяләргә тиеш.

Программаны тиешле елда гамәлгә ашыру турында хисапта түбәндәгеләр булырга тиеш:

- 1) фактта башкарылган чыгымнарның гомуми күләме, шул исәптән финанслау чыганакалары буенча да;
- 2) Программа буенча ел дәвамында тәмамланган чаралар исемлегенә;
- 3) ел дәвамында тәмамланмаган чаралар исемлегенә һәм тәмамланмаган чаралар проценты;
- 4) Программа чараларының вакытында тәмамланмау сәбәпләренә анализ;
- 5) өстәмә финанслау чыганакаларын җәлеп итү һәм Программа максатларына ирешүнең башка алымнары яки Программаны алга таба гамәлгә ашыруны туктату турында тәкъдимнәр.

5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре

Әлеге Программаны гамәлгә ашыру җирдән файдалануны тәртипкә салуға, җирләрне нәтижәле файдалануға һәм саклауға, бозылган җирләрне торгызуға, авыл халкының экологик иминлеген һәм яшәеш сыйфатын күтәрүгә, авыл җирлегенә инвестицион җәлеп итүчәнлеген үстерүгә, икътисад үсешенә, шулай ук салым салу базасын арттыруға ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) җирләрнең сыйфат характеристикасын яхшырту;
- 3) җирләрдән нәтижәле файдалану.

6. Муниципаль программаның төп чаралары исемлегенә

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлегенә территориясендә җирләрне саклау һәм файдалану нәтижәлеләгән арттыру буенча түбәндәге чаралар планлаштырылды.

№	Чаралар исемле	Финанслау (финанслау чыганагын күрсәтеп), мең сум	Башкаручы	Үтәү срогы	Җаваплы затлар
1.	Җирләрне инвентаризацияләү	Акча каралмаган	Авыл җирлегенә башкарма комитеты	ярты елга бер тапкырдан да ким түгел, киләсе елның 15 июленә кадәр	Башкарма комитет җитәкчесе
2.	Җирдән файдалану, линияле корылмалар объектлары, юлчелтәре, чикләнгән файдалану җирләре, сыйфат күрсәткечләре белән җирләрнең бердәм банкын	Акча каралмаган	Авыл җирлегенә Башкарма комитеты	Елга бер тапкыр, киләсе елның 15 гыйнварына кадәр	Башкарма комитет җитәкчесе

	формалаштыру һәм алып бару				
3.	Яңа Кишет авыл җирлеге торак пунктлары территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү	Муниципаль берәмлек бюджеты акчалары (10,0 сум) шул исәптән: 2022 ел- 4,9 2023 ел- 4,9	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
4.	Авыл хужалыгы җирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткөрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Акча каралмаган	Җирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма җитәкчеләре, җирдән файдаланучылар
5.	Хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән җирләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү	Акча каралмаган	Җирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма җитәкчеләре, җирдән файдаланучылар
6.	Авыл җирлегенең җир кишәрлекләрен максатчан билгеләнеше һәм рөхсәт ителгән файдалану режимының үтөлешен контрольдә тоту	Акча каралмаган	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
7.	Авыл җирлеге территориясен чүп-чардан, шул исәптән санкцияләнгән мөгәнчүплекләрдән чистарту буенча даими чаралар оештыру	Акча каралмаган	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
8.	Ашламалар, үсемлекләр стимуляторлары, пестицидлар һәм	Акча каралмаган	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе

	башка куркыныч химик яисә биологик матдәләрне саклау, куллану һәм ташу вакытында сәламәтлеккә яки әйләнә-тирә мохиткә зарарлы матдәләр белән агулану, пычрану, уңдырышлы туфрак катламын бозу яки юк итү фактларын ачыклау.				
9.	Жир законнарын бозу фактлары буенча материалларны дәүләт теркөве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсенең Арча һәм Өтнә районнары буенча муниципаль ара бүлегенә Россия Федерациясе законнары белән каралган җаваплылыкка тарту өчен җибәрү.	Акча каралмаган	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
10.	Экологик вәзгыятьнең начарлануына китергән жир кишәрлекләрен куллану фактларын ачыклау	Акча каралмаган	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
11.	Программа тарафыннан билгеләнгән чараларны үтәү нәтижәләрен анализлау	Акча каралмаган	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	- 2022елның гыйнвары-2021 ел нәтижәләре буенча, - 2023 елның гыйнвары-2022 елнәтижәләре буенча	Башкарма комитет җитәкчесе